Quickscan Flora en fauna

Oude Veghelsedijk 16 te Vorstenbosch

Lomans Ecoworks
Ecologisch onderzoek en advies

Quickscan Flora en fauna Oude Veghelsedijk 16 te Vorstenbosch

Status:
Concept

In opdracht van:
[redacted]

Contactpersoon:
[redacted]

Uitgevoerd door:
Lomans Ecoworks
Boerenkamplaan 75
5712 AB Someren

Veldwerk en rapportage:
[redacted]

Projectnr:
2512

Datum:
12-05-2025

© 2025 Lomans Ecoworks Ecologisch Onderzoek en Advies, Someren
Dit rapport is vervaardigd op verzoek van de opdrachtgever zoals hierboven aangegeven en is zijn eigendom. Niets uit deze rapportage mag worden vermenigvuldigd of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, druk, internet, fotokopie of andere wijze zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever Lomans Ecoworks Ecologisch Onderzoek en Advies, noch mag het zonder deze toestemming voor een ander doel gebruikt worden dan waarvoor het vervaardigd is.
Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van de huidige natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen.
Lomans Ecoworks Ecologisch Onderzoek en Advies is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden of andere verstrekte gegevens. De opdrachtgever vrijwaart Lomans Ecologisch Onderzoek en Advies voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

Inhoud

1. INLEIDING **3**
1.1 Aanleiding 3
1.2 Kader van het onderzoek. 3
1.3 Doelstelling van het onderzoek 3
2. HET PLANGEBIED **4**
2.1 Ligging en beschrijving plangebied 4
2.2 De beoogde ontwikkeling 5
2.3 Foto- impressie plangebied 6
3. WERKWIJZE **8**
4. NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND **9**
4.1 Soortenbescherming 9
4.2 Gebiedsbescherming 14
4.3 Bescherming van houtopstanden 16
5. RESULTATEN ONDERZOEK SOORTENBESCHERMING **17**
5.1 Flora 17
5.2 Vogels 17
5.3 Landzoogdieren grondgebonden 20
5.4 Vleermuizen 21
5.5 Ongewervelden 22
5.6 Vissen, reptielen en amfibieën 23
6. RESULTATEN ONDERZOEK GEBIEDSBESCHERMING **24**
6.1 Natura 2000 24
6.2 Natuurnetwerk Brabant 25
6.3 Houtopstanden 25
7. SAMENVATTING EN CONCLUSIE **26**
8. VOORZORGSMAATREGELEN **28**
9. GERAADPLEEGDE BRONNEN **29**

Bijlage 1. Beschermde soorten Vogelrichtlijn
Bijlage 2. Beschermde soorten Habitatrichtlijn
Bijlage 3. Beschermde Nationale soorten
Bijlage 4. Vrijgestelde soorten per provincie 01-01-2024

1. INLEIDING

1.1 Aanleiding

De gemeente Bernheze is voornemens om de locatie Oude Veghelsedijk 16 in Vorstenbosch te herontwikkelen. Hiervoor dient het omgevingsplan te worden herzien. [redacted] begeleidt de initiatiefnemer tijdens de ruimtelijke procedure. Ten behoeve van het nieuwe omgevingsplan is een verkennend natuurwaarden onderzoek (een quickscan Flora en fauna) noodzakelijk. Aan Lomans Ecoworks is door de initiatiefnemer opdracht verleend tot het uitvoeren van deze quickscan.

1.2 Kader van het onderzoek

Projecten of handelingen dienen te worden getoetst aan de wet- en regelgeving voor natuur.
De natuurbescherming in Nederland bestaat uit de volgende kaders:

- Omgevingswet
  - Soortenbescherming
  - Gebiedsbescherming
  - Houtopstanden

- Provinciale verordening:
  - Natuurnetwerk Nederland (NNN)
  - Bijzondere provinciale natuurgebieden en landschappen

- Gemeentelijke regelgeving:
  - Bomenkap

1.3 Doelstelling van het onderzoek

Middels dit verkennende onderzoek wordt een eerste inzicht verkregen in de mogelijke effecten op beschermde natuurwaarden in en om het plangebied en de mogelijke vervolgstappen die moeten worden ondernomen met betrekking tot aanvullend veldonderzoek, nader effectonderzoek en nadere procedures. Het doel van dit onderzoek is het vaststellen/uitsluiten van aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in artikel 11.37 Bal, (Vogelrichtlijnsoorten), artikel 11.46 Bal (Habitatrichtlijnsoorten) en artikel 11.54 Bal (Nationale soorten) van de Omgevingswet. En op welke wijze en in welke mate de beoogde ontwikkeling effect kan hebben op het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten. Aanvullend wordt bepaald of ontwikkelingen effect hebben op beschermde natuurwaarden van nabijgelegen Natura 2000- gebieden, gebieden die behoren tot het Natuurnetwerk Nederland, bijzondere provinciale natuurgebieden en houtopstanden.
Indien de beoogde ontwikkeling, de ‘flora-en fauna-activiteit‘ kan leiden tot schadelijke handelingen, leidt de quickscan tot aanbeveling voor vervolgstappen om handelingen achterwege te laten of zodanig uit te voeren dat schadelijke gevolgen achterwege blijven. Voor flora- en fauna-activiteiten met gevolgen voor dieren en planten van het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal), kan een vergunningplicht gelden bij schadelijke handelingen.

2. HET PLANGEBIED

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied Oude Veghelsedijk 16 in Vorstenbosch ligt ten zuidoosten van de kern Vorstenbosch in het buitengebied van de gemeente Bernheze. Het omvat de kadastrale percelen bekend als Bernheze sectie G, perceelnummers 1390, 1392 en 1393 met een totale oppervlakte van ca. 8141 m².

Figuur 1. Globale begrenzing plangebied Oude Veghelsedijk 16 te Vorstenbosch (rood omkaderd).
Bron: Streetsmart 2025

De locatie ligt juist op de grens van de bebouwde kom en het buitengebied van Vorstenbosch. Ten noorden grenst het plangebied aan de Oude Veghelsedijk, ten oosten- en aan de zuidzijde liggen graslanden. Aan de westzijde van het plangebied ligt over de gehele lengte aangrenzend een wadi en een grasveld. Op het grasveld bevindt zich een speeltuin.
Binnen het plangebied is een (voormalig) hoveniersbedrijf gevestigd. De bebouwing bestaat uit een bedrijfswoning, een bedrijfsgebouw en een plastic tunnelkas. Aan de voorzijde van het woonhuis ligt een siertuin, achter de woning bevindt zich een groene tuin met bomen, hagen, sierheesters en plantenborders. Naast de zuidgevel van de woning ligt een verharde inrit naar de garage. De inrit tot het bedrijfsgebouw en rondom het bedrijfsgebouw is het grondvlak verhard met betonklinkers. Ten zuiden van de bebouwing liggen de percelen in gebruik voor de modeltuinen, de opkweek en opslag van sierheesters en zuilbomen. In de zuidwesthoek staat juist op de perceelsgrens een monumentale solitaire zomereik.

2.2 De beoogde ontwikkeling

De initiatiefnemer is voornemens om het plangebied te herontwikkelen van een bedrijfslocatie tot een woningbouwlocatie. Beoogd wordt om hier 32 woningen te realiseren. De agrarische bedrijfswoning wordt omgezet naar een reguliere burgerwoning. Het bedrijfsgebouw en de plastic tunnelkas zullen worden gesloopt en alle kweekgoed wordt geruimd.
Het nieuwe plan wordt landschappelijk ingepast met inheemse groenstructuren.

Figuur 2. Stedenbouwkundig plan Oude Veghelsedijk 16 te Vorstenbosch.
Bron: Gemeente Bernheze.

2.3 Foto- impressie plangebied

Indruk van de directe omgeving van het plangebied, ten westen de aangrenzende wadi en ten oosten de graslanden.

Zicht op de te behouden bedrijfswoning vanuit de Oude Veghelsedijk en zicht op de achterzijde van het te slopen bedrijfsgebouw.

De binnenzijde van het bedrijfsgebouw en zicht op de dakconstructie.

Te slopen plastic tunnelkas een kijkje binnen de tunnelkas.

De kwekerij met in de zuidwesthoek een volwassen solitaire zomereik.

Indruk van de kwekerij met sierheester, bomen en modeltuinen.

3. WERKWIJZE

De quickscan bestaat uit een bronnenonderzoek, een verkennend veldbezoek en een biotoopgeschiktheidsbeoordeling.

Bronnenonderzoek
In het kader van de quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied en directe omgeving.
Voor het soortenonderzoek is o.a. gebruik gemaakt van diverse verspreidingsatlassen, soortspecifieke literatuur en kennisdocumenten. Er zijn actuele verspreidingsgegevens uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) www.florafaunaverkenner.nl geraadpleegd waarbij het kilometerhok 165-405 op 03-05-2025 is doorzocht op Hr soorten Ow, Vogelrichtlijnsoorten Ow en Andere soorten Ow.
Voor de gebiedsgerichte bescherming is onderzoek uitgevoerd naar aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving, het betreft de Natura 2000-gebieden en het Natuurnetwerk Nederland. Daarvoor is o.a. gebruik gemaakt van de website van het Ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur en die van de provincie Noord- Brabant.

Veldbezoek
Het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 6 mei 2025 in de voormiddag. Het weer was zonnig, met een zwakke noordenwind kracht 3 bft, bij een temperatuur van 10°C. Daarbij zijn de aanwezige biotopen in het plangebied en directe omgeving opgenomen. Bij de biotoopgeschiktheidsbeoordeling worden de aangetroffen biotopen tijdens het veldbezoek en de waarnemingen uit het NDFF vergeleken met de habitatvereisten van beschermde soorten, waarop ingeschat kan worden welke soorten er potentieel voorkomen. Naast de biotopen zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die kunnen duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Behalve het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten is er ook gelet op bijv. holen, uitwerpselen, prooiresten, braakballen vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken.

Opmerking:
De quickscan flora en fauna is een toets van de ecologische potenties van de plangebied en directe omgeving en betreft geen volwaardig specifiek soortenonderzoek. Er zijn in dit onderzoek geen inventarisaties uitgevoerd van soorten en soortgroepen. Een ecologische inventarisatie bestaat uit meerdere veldbezoeken gedurende de voor de soortgroep meest gunstige periode van het jaar.

4. NATUURBESCHERMING IN NEDERLAND

Per 1 januari 2024 is de Wet natuurbescherming opgegaan in de nieuwe Omgevingswet (OW).
De wet is gericht op het in onderlinge samenhang;

- bereiken en in stand houden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, ook vanwege de intrinsieke waarde van de natuur, en
- doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van maatschappelijke behoeften.

De meeste inhoudelijke regels over natuurbescherming komen, ingedeeld naar doelgroep, terecht in een van de volgende drie besluiten;

- Besluit Activiteiten Leefomgeving (Bal)
- Besluit Kwaliteit Leefomgeving (Bkl)
- Omgevingsbesluit

4.1 SOORTENBESCHERMING

In de Omgevingswet zijn de beschermingsregimes verdeeld in drie aparte paragrafen:

1. Alle van nature in Europa in het wild levende vogels worden beschermd volgens het beschermingsregime van de **Vogelrichtlijn.**
2. Soorten worden Europees beschermd op grond van de **Habitatrichtlijn**, het verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
3. Het derde beschermingsregime betreft: '**Nationale soorten**,' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt beschermd zijn.

Het zwaarste beschermingsregime geldt voor de Europees beschermde soorten welke vallen onder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. Voor Nationaal beschermde soorten 'Andere soorten' geldt een zwakker beschermingsregime en kan per provincie en per soort vrijstelling verleend worden voor ingrepen die betreffen ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud.

Van de soorten die worden beschermd onder de Vogelrichtlijn is geen limitatieve lijst beschikbaar. Het gaat om ca. 700 soorten die van nature op het grondgebied van de Europese unie voorkomen. Op alle vogels is het beschermingsregime van Artikel 11.37 van de Omgevingswet van toepassing.

De Europees beschermde soorten bestaan uit soorten van de Habitatrichtlijn bijlage IV inclusief het verdrag van Bern bijlage II en het verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. Op deze soorten is het beschermingsregime van artikel 11.46 Bal van de Omgevingswet van toepassing.

De Nationale soorten 'andere soorten', staan vermeld in bijlage IX van het Bal. Dit zijn soorten die in Nederland beschermd zijn en niet staan in de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn of de verdragen van. Op deze soorten is het beschermingsregime van artikel 11.54 Bal van de Omgevingswet van toepassing.

In onderstaande tabel is weergegeven op welke beschermingsregimes welke verboden van toepassing zijn. Per beschermingsregime is bepaald welke verboden er gelden en onder welke voorwaarden ontheffing/ vergunningsplicht geldt of vrijstelling kan worden verleend door het bevoegd gezag. Elke provincie heeft de mogelijkheid soorten die onder de 'Nationale soorten,' vallen vrij te stellen.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn art.11.37 Bal	**Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn art.11.46 Bal**	**Beschermingsregime Nationale soorten/Andere soorten art. 11.54 Bal**
Lid 1a: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Lid 1a: Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.	Lid 1: Onverminderd artikel 5.1 Ow, tweede lid, aanhef en onder g, is het verboden: in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet:
Lid 1b: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.	Lid 1b: Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.	a: opzettelijk te doden of te vangen; b: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, c: vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.
Lid 1c: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.	Lid 1c: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Lid 2: De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.
Lid 1d: Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.	Lid 1d: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.	
Lid 3: Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.	Lid 3: Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.	

Tabel 1. Overzicht verbodsbepalingen (vergunning plichtige handelingen) beschermde soorten Omgevingswet.

Jaarrond beschermde vogelnesten
De lijst met soorten met jaarrond beschermde nesten is een aanvullende beleidsregel die Rijk en provincies gebruiken om te sturen op een gunstige staat van instandhouding. Vogelnesten categorie 1 t/m 4 zijn het gehele jaar beschermd en dus niet alleen tijdens de broedperiode. In sommige gevallen zijn ook nesten van soorten uit categorie 5 het hele jaar door beschermd. Zie Bijlage 1.

Bescherming van vogelnesten
Tijdens werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels, het is verboden om nesten te *beschadigen* of te *vernielen*. Het *verstoren* van vogels tijdens het broedseizoen is niet verboden als de gunstige *Staat van Instandhouding niet in gevaar is.
De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval is. Verblijfplaatsen van vogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zijn jaarrond beschermd. Slechts een beperkt aantal soorten bewoont het nest permanent of keert elk jaar terug naar hetzelfde nest. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat om een nieuw nest te maken. Deze vogelnesten voor eenmalig gebruik vallen alleen tijdens het broedseizoen onder de bescherming van de wet. Voor deze soorten is geen vergunning nodig voor werkzaamheden buiten het broedseizoen.
Staat van instandhouding
*De SvI wordt bepaald aan de hand van de status en trend in de verspreiding, populatieomvang van de soort, de kwaliteit van het leefgebied en het toekomstperspectief (Criteria volgens de Compendium voor de Leefomgeving).

Bescherming verblijfplekken
Naast soorten beschermt de Omgevingswet ook verblijfplaatsen die als ‘vast’ kunnen worden aangemerkt. Deze bescherming geldt alleen de vaste verblijfplaatsen van vogels en zoogdieren. Een vaste verblijfplek betreft een verblijfplek waar een dier regelmatig terugkeert en niet slechts eenmalig voor een specifieke functie gebruikt wordt, zoals de nesten van de meeste vogels. Ook hier zijn er verschillende gradaties in beschermingsniveau, afhankelijk hoe kwetsbaar de instandhouding van de soort is in relatie tot gebruik van de vaste verblijfplek. In samenhang met de verblijfplek wordt ook de leefomgeving beschermd zover voor deze van belang is om het functioneren van de verblijfplek mogelijk te maken.

Rode lijsten
Rode lijsten geven een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of duidelijk achteruit zijn gegaan. Rode lijsten hebben een signaleringfunctie en geen juridische status. Plaatsing op de lijst betekent daarom niet automatisch dat de soort beschermd is. Het kan wel zijn dat een rode- lijst soort ook bijvoorbeeld een soort van nationaal belang (bijlage IX Bal)) of een vogel van de Vogelrichtlijn is. In dat geval valt een rode-lijstsoort wel onder die specifieke beschermingsregels. De Rode lijsten zijn richtinggevend voor toekomstig beleid. Van overheden en terreinbeherende organisaties wordt verwacht dat zij bij beleid en beheer rekening houden met de Rode lijsten.

Flora- en fauna activiteit en omgevingsvergunning

Activiteiten in de fysieke leefomgeving kunnen gevolgen hebben voor van nature in het wild levende dieren en planten. Deze vallen onder de noemer 'flora- en fauna-activiteiten'.
Voor een flora- en fauna-activiteit kan een omgevingsvergunning nodig zijn. Er gelden rijksregels voor zo'n omgevingsvergunning. Ook kunnen er (decentrale) vrijstellingen zijn. De provincie is vaak het bevoegd gezag voor een aanvraag die alleen gaat over flora- of fauna-activiteiten of Natura 2000-activiteiten. Soms is de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV) dat. Als de aanvraag ook nog over andere activiteiten gaat, kan ook een ander het bevoegd gezag zijn zoals de gemeente.

Voorwaarden voor het verlenen van een omgevingsvergunning

De beoordelingsregels voor het wel of niet verlenen van een omgevingsvergunning staan in artikel 8.74j van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Elke categorie beschermde soorten kent zijn eigen voorwaarden voor verlening van een vergunning. Voor de drie categorieën beschermde soorten moeten de effecten op populatieniveau worden getoetst. Daarbij dient de staat van instandhouding van de gehele populatie in aanmerking genomen te worden. Het verlenen van een omgevingsvergunning kan alleen als:

- de activiteit nodig is vanwege bepaalde belangen
- geen andere bevredigende oplossing mogelijk is
- de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert

De activiteit moet nodig zijn vanwege bepaalde belangen. Deze wettelijke belangen hebben o.a. betrekking op de openbare veiligheid, volksgezondheid, veiligheid luchtvaart en bescherming van flora en fauna. Het verlenen van een omgevingsvergunning mag alleen als er geen andere bevredigende oplossing is voor een probleem als gevolg van de activiteit.
Dat komt erop neer dat van alle mogelijke oplossingen de aangevraagde activiteit de beste bescherming van de soort verzekert. En de activiteit mag niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de betreffende soort.

Vrijstelling vergunningsplicht flora- en fauna- activiteit

Onder de Omgevingswet is niet altijd een vergunning nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. Vaak kunnen maatregelen getroffen worden zodat verbodsbepalingen niet worden overtreden, zoals de flora- en fauna- activiteiten uitvoeren buiten de kwetsbare periode, het aanpassen van de werkvolgorde of de activiteiten faseren in ruimte en tijd. In sommige gevallen kan er gebruik gemaakt worden van vrijstelling.
Een programma of omgevingsverordening kan aangeven dat er geen omgevingsvergunning nodig is voor bepaalde flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingsregeling kan dat ook doen. Om een activiteit vrij te stellen, moet die wel voldoen aan voorwaarden.
Ook gedragscodes zijn mogelijk voor bepaalde flora- en fauna-activiteiten. Een gedragscode geeft een beschrijving hoe een flora- en fauna-activiteit zodanig te verrichten is dat die geen invloed heeft op flora en fauna. Bij een aangewezen gedragscode is er geen omgevingsvergunning nodig voor de flora- en fauna-activiteit (artikelen 11.45, 11.53 en 11.59, Bal). Wel gelden voorwaarden voor de vrijstelling.

Zorgplicht in de Omgevingswet

Een algemene zorgplicht, een algemeen verbod en een specifieke zorgplicht maken deel uit van de Omgevingswet. Samen zorgen ze ervoor dat overheid, bedrijven en burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit.

Algemene zorgplicht

De Omgevingswet bevat een algemene zorgplicht (artikel 1.8 Ow). Dit houdt in dat overheden, bedrijven én burgers verantwoordelijk zijn voor een veilige en gezonde leefomgeving.

Algemeen verbod

Naast de algemene zorgplicht is in de Omgevingswet ook een algemeen verbod opgenomen (artikel 1.7a Omgevingswet). Het is verboden om een activiteit te verrichten of na te laten als daardoor aanzienlijke nadelige gevolgen voor de fysieke leefomgeving (dreigen te) ontstaan. Bijvoorbeeld een milieuverontreiniging die aanzienlijke schade aan de kwaliteit van lucht, bodem of water veroorzaakt. Het gaat niet om het verrichten of nalaten van activiteiten met *beperkte* gevolgen voor de fysieke leefomgeving.

Specifieke zorgplicht

Specifieke zorgplichten gaan verder in op de algemene zorgplicht, maar zijn concreter.
Het gaat om een specifieke zorgplicht voor:

- Flora en fauna-activiteiten (artikel 11.27 Bal)
- Natura 2000-gebieden (artikel 11.6 Bal)
- Houtopstanden (artikel 11.16 Bal)

Zo kan een flora- en fauna-activiteit nadelig zijn voor bijvoorbeeld (beschermde) natuurwaarden. Iemand die dat weet of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.27 Bal).

Een handeling valt onder een specifieke zorgplicht als degene die de activiteit verricht *weet of redelijkerwijs kan vermoeden* dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving. Ook iets nalaten kan onder de specifieke zorgplicht vallen.

De specifieke zorgplicht heeft voorrang op de algemene zorgplicht en is strafrechtelijk handhaafbaar. De specifieke zorgplicht geldt bij *alle* dier- en plantensoorten, dus bij Europees beschermde soorten én bij nationale/andere soorten. Een specifieke zorgplicht verbiedt handelingen waarvan iedereen zou moeten weten dat ze niet door de beugel kunnen. In het algemeen zal iemand een specifieke zorgplicht niet overtreden als hij een activiteit op de gebruikelijke manier uitvoert.

4.2 GEBIEDSBESCHERMING

De gebiedenbescherming onderscheidt twee typen beschermde natuurgebieden

- Gebieden die op Europees niveau beschermd zijn en aangewezen zijn in het kader van de Habitatrichtlijn (HR), Vogelrichtlijn (VR) en Verdrag van Ramsar (wetlands) en vallen onder de noemer Natura 2000- gebieden.
- Planologisch beschermde natuurgebieden en verbindingsstructuren die op landelijke basis zijn ingesteld en vallen onder het Natuurnetwerk Nederland (EHS).

NATURA 2000

Natura 2000- gebieden betreft een Europees netwerk van ca. 162 beschermde gebieden. Deze gebieden zijn in de Omgevingswet strikt beschermd. Voor ieder gebied is een eigen doelstelling voor behoud of uitbreiding van habitattype of soort geformuleerd. Volgens artikel 5.1, lid 1 en onderdeel A van de Ow is het verboden zonder vergunning projecten te realiseren of andere handelingen te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstellingen voor een Natura 2000-gebied de kwaliteit van de natuurlijke habitats of de habitats van soorten in dat gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor dat gebied is aangewezen. Dit geld ook voor projecten die fysiek buiten het Natura 2000-gebied gelegen zijn maar wel een effect kunnen hebben op het gebied (externe werking).

Natura 2000-activiteit

Een Natura 2000-activiteit is een: *Activiteit, inhoudende het realiseren van een project dat niet direct verband houdt met of nodig is voor het beheer van een Natura 2000-gebied, maar afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied.* Er is geen definitie van 'significant'. Verschillende factoren bepalen samen of sprake is van significant of niet. Factoren zijn bijvoorbeeld:

- afname van de oppervlakte van een habitat in relatie tot de zeldzaamheid van die habitat
- afname van een populatie in relatie tot de zeldzaamheid van planten- of diersoorten in die populatie
- algemene condities van het gebied voor behoud en herstel van de habitat of soorten

Het komt neer op de vraag of de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied in gevaar komt door de activiteit.

Als het effect significant kan zijn, moet de initiatiefnemer meestal een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit hebben. Ook geldt een specifieke zorgplicht een informatieplicht bij ongewone voorvallen.

Specifieke zorgplicht

De activiteiten kunnen nadelige gevolgen hebben voor beschermde natuurgebieden. Iemand die dat weet, of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.6,Bal). De specifieke zorgplicht bestaat uit een aantal stappen:
Stap 1: Kennis opdoen over Natura 2000-gebied.
Stap 2: Nagaan of verslechterende of significant verstorende gevolgen voor het gebied uit te sluiten zijn door middel van een 'Voortoets.'
Stap 3: Nagaan wat nadelige gevolgen zijn als uitsluiten daarvan niet mogelijk is.
Het gaat om nadelige gevolgen voor leefgebieden, natuurlijke habitats en habitats van soorten.
Stap 4: Passende preventieve maatregelen om nadelige gevolgen te voorkomen.
Het gaat om maatregelen die verslechterende of significant verstorende gevolgen voorkomen.
Stap 5: Stoppen met activiteit of herstelmaatregelen treffen.
Als er ondanks de genomen maatregelen toch verslechterende of significant verstorende gevolgen zijn door de activiteit, moet die activiteit stoppen. Als stoppen niet mogelijk is, dan moet degene die de activiteit verricht passende herstelmaatregelen treffen.

Op de activiteit zijn verder regels van toepassing over: ongewone voorvallen en gelijkwaardige maatregelen en er kunnen maatwerkregels en maatwerkvoorschriften mogelijk zijn.

Stikstof

Stikstofregistratiesysteem

De regels over de nationale Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) komen niet terug onder de Omgevingswet. De Omgevingswet geeft regels over een stikstofregistratiesysteem voor woningbouwprojecten en enkele rijkswegen. Dat systeem houdt bij hoeveel ruimte er aan stikstofdepositie is voor (nieuwe) projecten zonder dat Natura 2000-gebieden daaronder lijden.
De regels met betrekking tot stikstofdepositie zijn relevant voor iedereen die uitstoot van stikstof veroorzaakt (initiatiefnemers), betrokken is bij het verlenen van vergunningen (overheden) en bij natuurbeheer (eigenaren en beheerders van natuurterreinen). Dit geldt bijvoorbeeld voor landbouw, industrie, infrastructuur, woningbouw en recreatie.

Vergunning

Stikstofdepositie wordt berekend met de Aerius calculator
Voor projecten met een N depositie groter dan 0,00 (0,005) N/h/jr. is een vergunning nodig op o.b.v. van passende beoordeling:

- bij toename stikstofdepositie door verandering bestaande situatie (na interne saldering)
- bij toepassing externe saldering
- als significante gevolgen niet kunnen worden uitgesloten middels een Voortoets stikstof

NATUURNETWERK NEDERLAND

De natuurgebieden die vallen onder het Natuurnetwerk Nederland vormen door hun onderlinge verbindingen een samenhangend ecologisch netwerk. Het Natuurnetwerk Nederland is de opvolging van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) waarvan de naam de EHS nog in de wetgeving verankerd is. De beleidsmatige bescherming van het Natuurnetwerk Nederland is vastgelegd in de Omgevingsverordening 2024. De wezenlijke kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland mogen niet door een ingreep worden aangetast. Alle mogelijke effecten van een voorgenomen ingreep moeten daarop dan ook worden getoetst.

Voor ontwikkelingen binnen NNN gebieden geldt het 'ja, mits-principe'.
Het beschermingsregime is opgenomen in art. 7.8 lid 2Bkl, regels moeten verzekeren dat:

- de kwaliteit en oppervlakte niet achteruitgaat,
- de samenhang tussen gebieden behouden blijft, en
- de nadelige gevolgen op wezenlijke en kenmerken door activiteiten worden gecompenseerd.

4.3 BESCHERMING VAN HOUTOPSTANDEN

Een houtopstand is een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend. Het (deels) vellen ervan zorgt ervoor dat die verdwijnen of beschadigd raken. Er geldt geen minimale oppervlakte om onder de definitie van houtopstand te vallen. Herbeplanten zorgt voor nieuwe houtopstand. Om bossen te beschermen en vanwege internationale regels geeft het Rijk regels voor het vellen van houtopstanden en herbeplanten. De regels voor bescherming van houtopstanden zijn opgenomen in afd. 11.3 Bal. Degene die zo'n activiteit uitvoert, moet voldoen aan die regels, zoals de specifieke zorgplicht. Ook kan een meldingsplicht gelden.

Meldingsplicht
Wanneer de rijksregels gelden voor het vellen is het verboden om een houtopstand (deels) te vellen zonder eerst een melding te doen. Behalve voor de uitzonderingen op de meldingsplicht (artikelen 11.126, 11.129 en 11.131 van het Bal). Het indienen van een melding moet uiterlijk 4 weken én niet eerder dan 1 jaar vóór het vellen gebeuren (artikel 11.126, Bal).

Herplantplicht
Wanneer de houtopstand (deels) geveld of is de houtopstand op een andere manier verloren gegaan, zoals door brand of storm dan moet herbeplanting plaatsvinden (artikel 11.129, Bal). De herbeplantingsplicht geldt in alle gevallen voor de rechthebbende van de houtopstand. Dus bijvoorbeeld ook als een derde de houtopstand onrechtmatig heeft geveld. Er gelden uitzonderingen op de herbeplantingsplicht.

Maatwerk
Het Bal geeft de mogelijkheid om met een maatwerkvoorschrift af te wijken van de rijksregels over vellen en herbeplanten.

5. RESULTATEN ONDERZOEK SOORTENBESCHERMING

De aangetroffen soorten en het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied wordt beschreven. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten voorkomen in het plangebied en de omgeving op basis van de NDFF, welke soorten zijn waargenomen tijdens het veldbezoek, welke soorten worden verwacht in het plangebied, en welke effecten (mogelijk) aan de orde zijn.

5.1 FLORA

Het plangebied ligt deels binnen de bebouwde kom van Vorstenbosch met aan de westzijde een wadi/grasveld op schrale bodem en aan de zuid,- en de oostzijde open agrarisch landschap met raaigraslanden. Binnen het plangebied op het kweekveld met bomen en sierheesters zijn geen vaatplanten aangetroffen wegens het gebruik van herbicide. Aan de westrand zijn soorten van schrale, zandige bodem aangetroffen als klein vogelpootje, harig biggenkruid en madeliefje.
Volgens gegevens uit de NDFF komt in het onderzochte kilometerhok de kartuizer anjer (art. 11.54 Bal) voor. De kartuizer anjer is een soort van zonnige plekken op voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond. Geschikt biotoop voor de kartuizer anjer is niet aanwezig. Uit gegevens van de Floron verspreidingsatlas blijkt dat het voorkomen van deze soort kan worden gerelateerd aan de inzaai van 'wildbloemenmengsels'.
Gelet op de ligging van het plangebied en het gebruik van het perceel worden geen beschermde plantensoorten verwacht. Beschermde plantensoorten hebben specifieke omstandigheden nodig als schrale tot matig voedselrijke bodem en vaak kalkrijk. Deze omstandigheden zijn niet aanwezig.

Effectenbeoordeling
In het plangebied zijn geen beschermde plantensoorten aanwezig. Gelet op de gecultiveerde omgeving worden geen beschermde plantensoorten of overige flora met bijzondere botanische waarden verwacht.

5.2 VOGELS

In de Omgevingswet worden alle broedende vogels strikt beschermd op grond van de Vogelrichtlijn art. 11.37 Bal. De Omgevingswet kent geen standaardperiode voor het broedseizoen. Het gaat erom of er een broedgeval aanwezig is. Van een aantal vogelsoorten worden de nesten ook buiten het broedseizoen beschermd. De zogenaamde 'Jaarrond beschermde verblijfplaatsen' (zie bijlage 1). Als deze nesten door een ruimtelijke ontwikkeling verdwijnen, kan afhankelijk van de soort die het nest gebruikt, een vergunningsaanvraag noodzakelijk zijn.

Voorkomen
Categorie 1-4 vaste verblijfplaatsen in gebouwen
Binnen een straal van enkele kilometers vermelden de NDFF-gegevens het voorkomen van de o.a. gierzwaluw, huismus, steenuil en kerkuil, slechtvalk en grote gele kwikstaart.
-Gierzwaluw en huismus
De gierzwaluw broedt in steden en dorpen in gebouwen met holtes, spleten, onder dakpannen in gaten in muren en achter dakgoten. Nesten van huismussen zijn in de regel te vinden in allerlei bebouwing onder dakpannen, achter regenpijpen, in kieren en spleten in muren, in nestkasten en een enkele keer in dichte struiken.
In deze periode van het jaar zijn de gierzwaluwen weer teruggekeerd naar hun broedplaatsen in Nederland en zijn de gehele dag actief in en rond de nestlocaties. Tijdens het veldbezoek zijn geen

gierzwaluwen waargenomen in of nabij het plangebied. Het te slopen bedrijfsgebouw is ongeschikt voor de gierzwaluw om te broeden.
Tijdens het veldbezoek zijn grote aantallen huismussen waargenomen. In de directe omgeving zijn enkele kolonies actief. De huismussen nestelen op diverse plekken onder de dakpannen van de bedrijfswoning en onder de dakkapel aan de achterzijde. De huismussen vliegen over en weer richting de tegenoverliggende woning met ruime groene tuin op nr. 31 waar de huismussen ook onder de dakpannen nestelen. In de achtertuin van de bedrijfswoning schuilen de huismussen in de hoge beukenhagen en de groenblijvende heesters. De initiatiefnemers zorgen voor drinkwater en ook kunnen in de achtertuin zandbadjes worden genomen. Naar verwachting vormen de groenstructuren binnen de kwekerij niet of nauwelijks onderdeel van het huismussenleefgebied mogelijk in verband met het regelmatige gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Tijdens het veldbezoek zijn binnen de kwekerij ook geen huismussen waargenomen.
Het te slopen bedrijfsgebouw is gecontroleerd op de aanwezigheid van vaste rust- en verblijfplaatsen van huismussen. Hierbij is gelet op uitstekende droge grassprietjes en veertjes uit een mogelijke nestplaats of uitwerpselen tegen een gevel onder een mogelijke nestingang onder de golfplaten. Er zijn geen aanwijzingen dat nesten van huismussen aanwezig zijn onder de golfplaten dak en golfplaten gevelbekleding. In de ruimtes onder de zwarte golfplaten zullen de temperaturen zeer hoog oplopen waardoor deze ongeschikt zijn om te nestelen.
In de te slopen plastic tunnelkas kunnen jaarrond beschermde nesten bij voorbaat worden uitgesloten.
-Steenuil en kerkuil
De steenuil is een honkvaste vogel die vaak aan randen van dorpen leeft. Het territorium is vrij klein, en het jachtgebied varieert in grootte afhankelijk van het voedselaanbod. Van de steenuil is niet alleen de vaste verblijfplaats (nest) beschermd maar ook de directe, functionele omgeving waar op prooien gejaagd en gerust wordt. De kerkuil is eveneens een honkvaste vogel die meestal een leven lang in de omgeving van de broedplaats (o.a. boerenschuren, kerktorens) verblijft en een voorkeur heeft voor complete duisternis. Binnen een territorium heeft de soort een aantal vaste plekken in gebruik als nestplaatsen of vaste rust- of verblijfplaats. Al deze plekken zijn beschermd, evenals de essentiële delen binnen het jachtgebied.
Tijdens het veldbezoek is gelet op sporen die duiden op aanwezigheid van uilen zoals een nestplek, uitwerpselen (krijtsporen) tegen gevels van het te slopen bedrijfsgebouw en/of braakballen of ruiveren onder een mogelijke rustplek. Sporen van aanwezigheid zijn niet aangetroffen. In het te slopen bedrijfsgebouw is geen vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil aanwezig.
De kwekerij binnen het plangebied zal van geen betekenis zijn voor de steenuil, echter de omgeving ten oosten en ten zuiden van het plangebied met kleinschalig landschap vormt wel functioneel leefgebied voor de soort.
Er is contact opgenomen met de regionale uilenwerkgroep UWG Heeswijk- Dinther. Zij weten als geen ander waar zich de nestlocaties van steen- en kerkuil bevinden. De dichtstbijzijnde nestlocatie van de steenuil bevindt zich op een afstand van ruim 80 meter ten oosten van het plangebied. Verder zijn er de omgeving ten zuiden en zuidoosten diverse locaties waar het afgelopen jaar succesvol door steenuilen en kerkuil is gebroed.
De beoogde herontwikkeling zal niet leiden tot het verlies aan functioneel leefgebied voor de steenuil. Het nieuwe plan wordt landschappelijk ingepast met streekeigen groen, wat ten opzichte van de huidige situatie een versterking van de biodiversiteit ter plaatse betekent.
Aanbevolen wordt om de landschappelijke inpassing in het nieuwe plan zoveel mogelijk af te stemmen op het (steen)uilenleefgebied. Door de regionale uilenwerkgroep is hiervoor de suggestie voorgelegd om over de gehele lengte van het plangebied een rij knotwilgen aan te planten. Verder worden nog aanbevelingen gedaan voor verbetering/uitbreiding van het steenuilenleefgebied, zie hoofdstuk 8 ‘Aanbeveling’.

-Grote gele kwikstaart en slechtvalk
De grote gele kwikstaart nestelt bij voorkeur nabij stromend water in natuurlijke oevers of onder bruggen en de slechtvalk is voor broedgelegenheid afhankelijk van hoge gebouwen en nestkasten in hoogspanningsmasten. Geschikt broedbiotoop voor beide soorten ontbreekt.
De aanwezigheid van jaarrond beschermde verblijfplaatsen cat. 1-4 in de te slopen bebouwing binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Categorie 1-4 vaste verblijfplaatsen in bomen
Volgens gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna komen in de ruime omgeving uit deze categorie boomvalk, buizerd, havik, sperwer, roek, wespendief, boomvalk, ransuil en zwarte wouw voor. Jaarrond beschermde nesten in de sierheesters en hoge zuilbeuken binnen het plangebied zijn niet aanwezig.

Vaste rust- en verblijfplaatsen categorie 5
Categorie 5- soorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Het betreft hier voornamelijk holenbroeders, zoals spechten en mezen, makers van grote nesten, zoals ekster en zwarte kraai of makers van kleinesten in en aan bebouwing als boerenzwaluw en huiszwaluw. Het gaat hierbij om algemeen voorkomende soorten die meestal ook in de directe omgeving voldoende broedgelegenheid ter beschikking hebben. In de omgeving van het plangebied zijn meldingen bekend van soorten als boerenzwaluw, huiszwaluw, boomklever en spreeuw. Tijdens het veldbezoek zijn uit deze categorie huiszwaluwen en koolmees gespot. In de solitaire zomereik aan de zuidrand van het plangebied is een nest van een zwarte kraai aangetroffen. De monumentale zomereik blijft behouden in het nieuwe plan. Nesten van zwarte kraai zijn niet standaard het hele jaar door beschermd. De nestbescherming geldt gedurende het broedseizoen. Verder zijn geen cat. 5 nesten of hiervoor geschikte boomholtes aangetroffen.

Overige Vogelrichtlijnsoorten
Binnen het plangebied zijn mogelijkheden tot nestgelegenheid voor overige algemene vogelrichtlijnsoorten waarvan de nesten alleen gedurende het broedseizoen beschermd zijn.
Het is aannemelijk dat enkele algemene vogelrichtlijnsoorten tot broeden kunnen komen in de hagen rondom de bedrijfswoning, de sierheesters of hogere zuilbomen binnen de kwekerij. Tijdens het veldbezoek zijn geen nesten aangetroffen. De heggenmus, merel, zwartkop en putter is gehoord en houtduif en Turkse tortel zijn gezien.
Met de beoogde herontwikkeling worden alle groenstructuren in de kwekerij geruimd. Alle groen in de achtertuin van de bedrijfswoning blijft gehandhaafd. Tevens zijn in de directe omgeving voldoende alternatieven beschikbaar voor algemene vogelrichtlijnsoorten.

Effectenbeoordeling
Jaarrond beschermde verblijfplaatsen in gebouwen en bomen cat. 1-5
In het te slopen bedrijfsgebouw en plastic tunnelkas zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels cat. 1-4. Huismussen nestelen op diverse plekken in de bedrijfswoning, de bedrijfswoning blijft behouden. Er is geen sprake van verlies aan functioneel leefgebied voor huismussen. Aanbevolen wordt om natuur inclusief te bouwen waarbij in de nieuwbouw nestgelegenheid wordt aangebracht voor huismussen.
De steenuil komt voor in de omgeving. Een vaste rust- en verblijfplaats is niet aanwezig, verlies aan functioneel leefgebied (foerageergebied) is niet aan de orde. Aanbevolen wordt om in het nieuwe plan de landschappelijke inpassing af te stemmen op de steenuil door onder meer jaarrond voldoende voedselaanbod te creëren en geschikte schuilplekken aan te leggen.
In de solitaire zomereik op de zuidelijke perceelsgrens is een nest van zwarte kraai (cat.5) aanwezig.

De zomereik staat op de kaart van de monumentale bomen Bernheze en blijft behouden. Nesten van zwarte kraai zijn niet standaard het hele jaar door beschermd. De nestbescherming geldt gedurende het broedseizoen.
Overige Vogelrichtlijnsoorten
Tijdens het veldbezoek werden enkele algemene soorten uit deze categorie gespot. Nesten zijn niet gevonden. Met de beoogde ontwikkeling wordt de kwekerij geruimd. In de groene omgeving blijft voldoende nest- en foerageermogelijkheid beschikbaar. De landschappelijke inpassing in het nieuwe plan zal leiden tot een verbetering van nest- en foerageermogelijkheden voor vogels met een éénmalig nest.

Bij de planning van de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met broedende vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot eind juli. Echter voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Ow. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Het is verboden om nesten van broedende vogels te beschadigen of te vernietigen.

5.3 LANDZOOGDIEREN GRONDGEBONDEN

Voorkomen
Jaarrond beschermde verblijfplaatsen
Volgens bronnenonderzoek komen bever (art. 11.46 Bal) das, eekhoorn, steenmarter, bunzing en wezel (art. 11.54 Bal) voor binnen enkele kilometers afstand van het plangebied.
-Bever en das
Het leefgebied van de bever bevindt zich in overgangsgebieden tussen land en water bij beken, rivieren en meren en de das heeft een voorkeur voor kleinschalig cultuurlandschap nabij bosgebied. Het voorkomen van bever en das in het plangebied is bij voorbaat uit te sluiten.
-Eekhoorn
De voorkeurshabitat voor eekhoorn bestaat uit bosrijke gebieden, tuinen en parken, daar waar voedselmogelijkheden voorhanden zijn. Binnen het plangebied is niet tot nauwelijks voedsel- en nestgelegenheid voor de eekhoorn. Jaarrond beschermde nesten in bomen zijn aanwezig.
-Steenmarter
Steenmarters gebruiken hooizolders, loze ruimtes onder het dak, schuurtjes en dergelijke, als verblijfplaats. Een vaste verblijfplaats/voortplantingsplaats van een steenmarter is meest te herkennen aan prooiresten, oude en verse uitwerpselen en de stank waarmee dit gepaard gaat. Sporen van steenmarters zijn niet aangetroffen. Vaste verblijfplaatsen in het te slopen bedrijfsgebouw kunnen uitgesloten worden vanwege het dagelijkse gebruik en het ontbreken van geschikte schuilplekjes.
-Kleine marterachtigen (bunzing, hermelijn en wezel).
Deze zoogdieren verplaatsen zich vooral via lijnvormige landschapselementen zoals hagen die tot aan de grond komen (geen opgesnoeide hagen) of greppels, en vinden er hun voedsel. Landschapselementen in een geschikt habitat voor kleine marterachtigen zijn o.a. struwelen, hoge graslandvegetatie, houtwallen, takkenrillen, stapels stenen, zand- en puinhopen. Voor de bunzing is water van belang. Ter plaatse van de kwekerij ligt verspreid wat snoeiafval en hoopjes straatstenen. Verder ontbreken geschikte landschapselementen voor kleine marterachtigen. Het voorkomen van vaste rust- en verblijfplaatsen is redelijkerwijs uit te sluiten door de vrijwel dagelijkse betreding (verstoring) en het regelmatige gebruik van gewasbeschermingsmiddelen.

Vrijgestelde soorten

Tijdens het veldbezoek zijn uitwerpselen van konijnen aangetroffen in de kwekerij en graafsporen in het grasveld nabij de wadi. Mogelijk maakt de egel incidenteel gebruik van het plangebied en komen ook enkele algemene woel- en spitsmuizen voor.
Voor soorten uit deze categorie 'Vrijgestelde soorten' geldt bij ruimtelijke ontwikkeling een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit de Omgevingswet. Echter de algemene en de specifieke zorgplicht is altijd van kracht.

Effectenbeoordeling
Binnen het plangebied zijn geen vaste verblijfplaatsen aanwezig van beschermde soorten die op de lijsten staan van de Habitatrichtlijn of de 'Andere soorten', (provinciaal beschermde soorten).
Het plangebied vormt incidenteel leefgebied voor enkele landzoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. Echter dient wel de algemene en specifieke zorgplicht uit de Ow in acht te worden genomen. Voor maatregelen ter naleving van de zorgplicht bij vrijgestelde soorten zie hoofdstuk 8 pagina 28 onder 'Voorzorgsmaatregelen'.

5.4 VLEERMUIZEN

Alle in Nederland voorkomende vleermuizen zijn strikt beschermd. Alle vleermuizen staan vermeld in de Europese Habitatrichtlijn (art. 11.46 Bal). Dit betekent dat ze beschermd zijn tegen verstoring van vaste rust- en verblijfplaatsen. Onder deze vaste rust- en verblijfplaatsen wordt verstaan: 'het gehele systeem waarvan een populatie gebruik maakt tijdens de jaarcyclus van de soort'. Dit houdt in dat niet alleen verblijfplaatsen, maar ook belangrijke verbindingen hiertussen (vlieg- en foerageerroutes) beschermd zijn.
Voorkomen
In dit deel van het land kunnen o.a. de volgende soorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone,- en grijze grootoorvleermuis, baardvleermuis, franjestaart en watervleermuis.

Belangrijke vliegroutes en foerageergebied
Vleermuizen oriënteren zich op lijnvormige elementen in het landschap zoals bomenlanen, kanalen, rietkragen of houtwallen om zich te verplaatsen van verblijfplaats naar foerageergebieden.
Binnen het plangebied zijn geen aanéén gesloten lijnvormige (groen) structuren aanwezig die mogelijk dienstdoen als (onderdeel van) een vaste vlieg- en foerageerroute.
Het plangebied en directe groene omgeving vormen foerageergebied van redelijke kwaliteit.
Het ruimen van alle kweekgoed zal niet of nauwelijks leiden tot het afnemen van jaagmogelijkheden voor vleermuizen. In de directe omgeving blijven volop groenstructuren van goede kwaliteit beschikbaar. Met de landschappelijke inpassing in het nieuwe plan zullen foerageermogelijkheden voor vleermuizen toenemen.

Verblijfplaatsen in gebouwen
Er zijn vleermuizen die in bomen hun verblijfplaatsen onderhouden, soorten die in gebouwen verblijven en enkele soorten die zowel in bebouwing als in bomen verblijfplaatsen onderhouden.
Vleermuisverblijfplaatsen in bebouwing kunnen aangetroffen worden onder dakpannen, tussen dakbeschot, onder loodslabben, onder boeiboorden en gevelbekleding, in spleten en kieren in muren of in de spouw door open stootvoegen.
De te behouden bedrijfswoning met pannen dak is geschikt voor vleermuizen om te verblijven. De bedrijfswoning blijft in de huidige staat gehandhaafd.
Het te slopen bedrijfsgebouw is opgetrokken uit een dichte stenen spouwmuur. De dakconstructie bestaat uit golfplaten met isolatiepanelen aan de onderzijde en gedeeltelijk kale golfplaten zonder isolatie. De kopgevels zijn ook deels voorzien van golfplaten.

Tussen de golfplaten en de isolatiepanelen op het dak en de golfplaten gevelbekleding zijn ruimtes waar vleermuizen tussen kunnen kruipen, echter zal hier de temperatuur snel hoog oplopen waardoor deze ruimtes ongeschikt zijn voor vleermuizen om te verblijven. Het gedeelte van het dak met kale golfplaten is eveneens ongeschikt voor vleermuizen. Gelet op de sterke temperatuurschommelingen in het gebouw en het daarmee ontbreken van geschikte plekjes met een stabiel (micro)klimaat om weg te kruipen, kunnen vleermuisverblijfplaatsen redelijkerwijs uitgesloten worden.

Verblijfplaatsen in bomen
Binnen het plangebied zijn geen bomen met geschikte holtes, gaten of loshangende schors aanwezig. Ook de volwassen zomereik op de perceelsgrens biedt geen potenties voor vleermuisverblijfplaatsen.

Effectenbeoordeling
Belangrijke vliegroutes en foerageergebied
Binnen het plangebied zijn geen vliegroutes voor vleermuizen aanwezig. Het plangebied en directe omgeving vormt foerageergebied van redelijke kwaliteit. Het ruimen van alle kweekgoed zal niet of nauwelijks leiden tot het afnemen van jaagmogelijkheden voor vleermuizen. In de directe omgeving blijven volop groenstructuren van goede kwaliteit beschikbaar. Aanbevolen wordt om in het nieuwe plan voornamelijk inheemse bomen en struiken aan te planten voor versterking van de biodiversiteit ter plaatse en daarmee een toename van foerageergelegenheid voor vleermuizen.
Verblijfplaatsen in gebouwen en bomen
De bedrijfswoning biedt mogelijkheden voor vleermuisverblijfplaatsen. De bedrijfswoning blijft in de huidige vorm gehandhaafd. In het te slopen bedrijfsgebouw kunnen gelet op constructie en de gebruikte materialen, vleermuisverblijfplaatsen redelijkerwijs uitgesloten worden. Gebufferde plekjes met een stabiel (micro)klimaat ontbreken.
Binnen het plangebied zijn geen potentiële vleermuisbomen aanwezig.

5.5 ONGEWERVELDEN

Voorkomen
Vlinders en libellen
Tijdens het veldbezoek zijn bonte zandoogjes en klein koolwitje gespot. In de ruime omgeving zijn waarnemingen bekend van de grote weerschijnvlinder, grote vos (art. 11.54 Bal) en de gevlekte witsnuitlibel (art. 11.46 Bal).
Geschikte biotopen voor bovengenoemde beschermde vlindersoorten bevinden zich in voedselrijke open bossen met warme open plekken, bossen met waardplanten als zoete kers, braamstruwelen en wilgensoorten. Gelet op de aanwezige biotopen worden binnen het plangebied enkel algemene dagvlinders verwacht zoals o.a. dagpauwoog, citroenvlinder en bont zandoogje. Voortplantingswater voor (beschermde) libellen ontbreekt.
Overige beschermde ongewervelden
Waarnemingen van overige beschermde ongewervelden zoals beschermde hout- en waterkevers, kreeften of slakken in de ruime omgeving zijn niet bekend.

Effectenbeoordeling
Het voorkomen van beschermde dagvlinders en libellen kan uitgesloten worden door het ontbreken van specifieke biotopen en geschikt voortplantingswater. Ook voor overige soorten ongewervelden zoals beschermde kevers, kreeften of slakken is geen geschikt habitat. Het plangebied biedt in de huidige situatie uitsluitend leefgebied voor algemene vlinder- en (zwervende) libellensoorten en overige algemene soorten ongewervelden.

5.6 VISSEN, AMFIBIEËN EN REPTIELEN

Voorkomen
Vissen
Binnen het plangebied is oppervlaktewater aanwezig in de vorm van een tweetal kleine stenen vijvertjes in de modeltuinen. Het voorkomen van (beschermde) vissen op voorhand uitgesloten kan worden door het ontbreken van geschikt oppervlaktewater

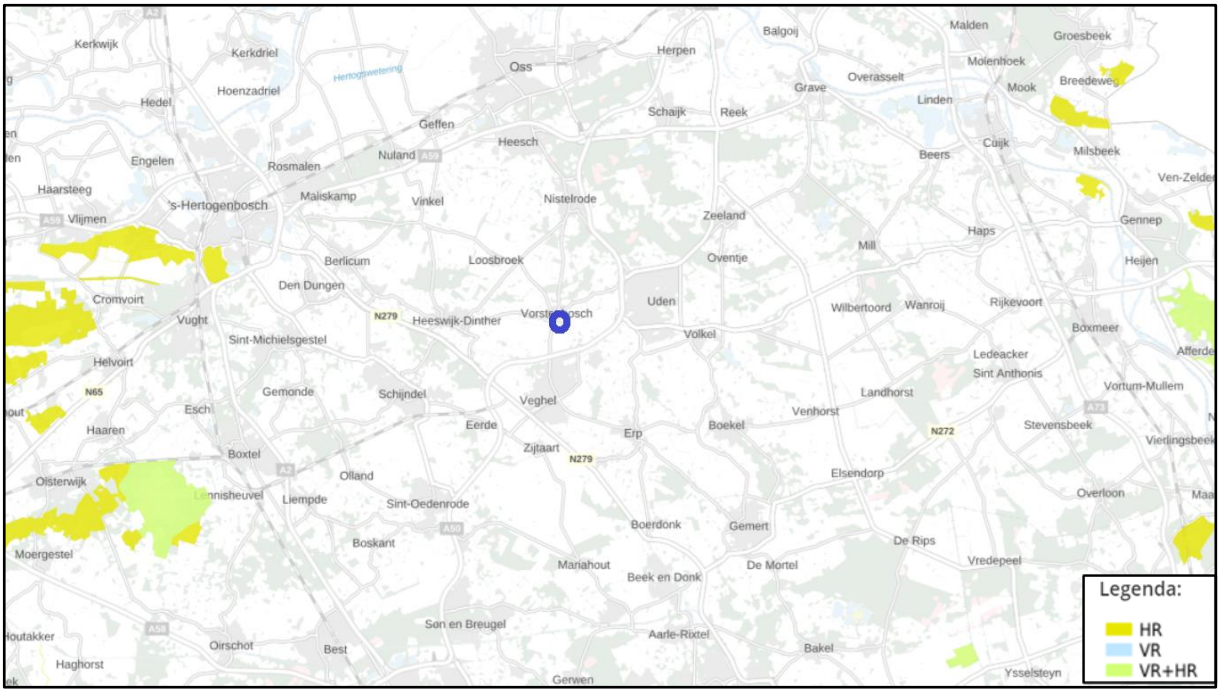
Amfibieën en reptielen
Volgens gegevens uit het NDFF zijn waarnemingen bekend van beschermde amfibieën en reptielen binnen enkele kilometers afstand van het plangebied. Het betreft o.a. poelkikker en rugstreeppad (art. 11.46 Bal), alpenwatersalamander en levendbarende hagedis (art. 11.54 Bal).
Binnen het plangebied en directe omgeving ontbreken specifieke biotopen voor bovengenoemde beschermde amfibieën en reptielen zoals geschikt oppervlaktewater, ruige graslandjes en natte en droge bos- en heideterreinen met pijpenstrootjesvegetaties.

Effectenbeoordeling
Het voorkomen van beschermde vissen, reptielen en amfibieën kan worden uitgesloten door het ontbreken van geschikt oppervlaktewater en specifiek landhabitat. Het is mogelijk dat algemene amfibieënsoorten als bruine kikker en gewone pad overwinteren in het plangebied.
Bruine kikker en gewone pad behoren tot de ‘Vrijgestelde soorten’ waarvoor bij ruimtelijke ontwikkeling geen verbodsbepalingen gelden. Echter de algemene en de specifieke zorgplicht uit de Ow is altijd van kracht. Voor maatregelen ter naleving van de zorgplicht voor vrijgestelde soorten zie hiervoor hoofdstuk 8 pagina 28 onder ‘Voorzorgsmaatregelen’.

6. RESULTATEN ONDERZOEK GEBIEDSBESCHERMING

6.1 Natura 2000

Op het kaartje met beschermde Natura 2000-gebieden uit de Atlas van de leefomgeving is te zien dat Natura 2000-gebieden liggen op ruime afstand van het plangebied. Het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied ligt op een afstand van ruim 17 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Het betreft 'Vlijmens Ven, Moerputten & Bossche Broek.

Figuur 3. Ligging plangebied (blauwe cirkel) t.o.v. Natura 2000-gebieden.
Bron: *https://www.atlasleefomgeving.nl/kaarten*

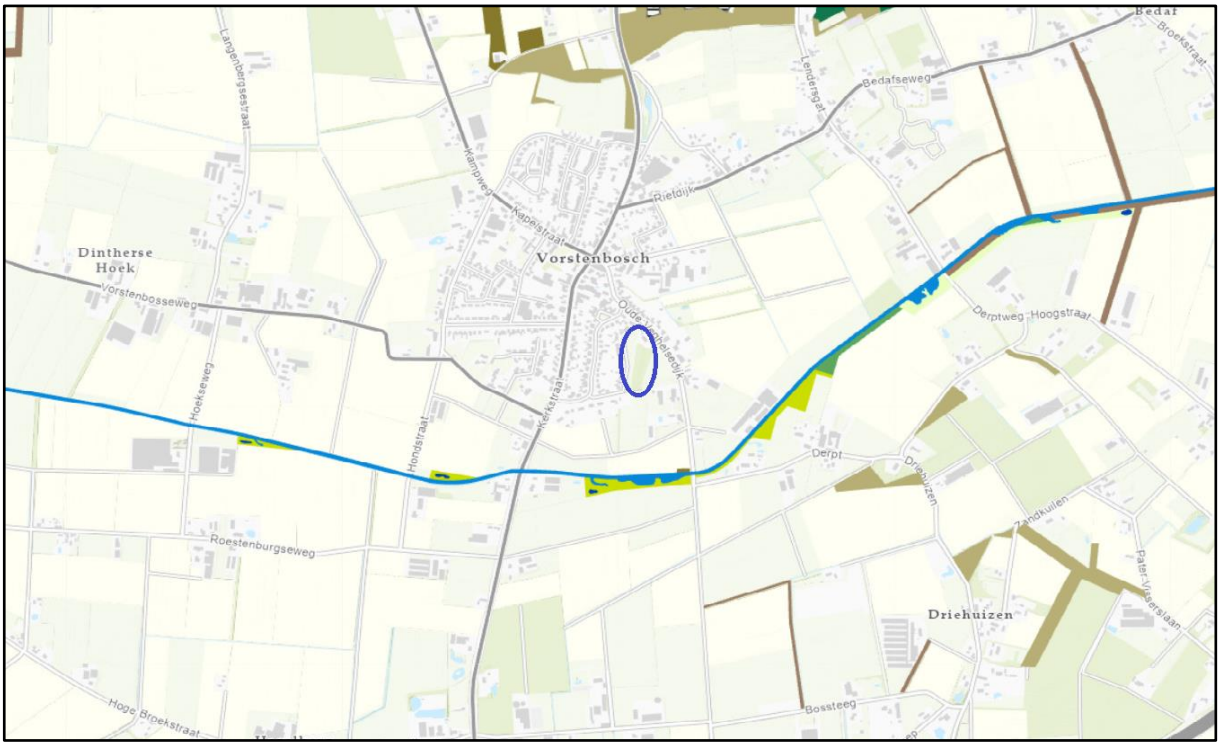
In de Omgevingswet is het uitgangspunt dat activiteiten die, gelet op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied, de kwaliteit van habitats kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben, niet mogen plaatsvinden zonder vergunning. Dit geld ook voor projecten die fysiek buiten het Natura 2000-gebied gelegen zijn maar wel een effect kunnen hebben op het gebied (externe werking).

Stikstofdepositie
De herontwikkeling betreft de transformatie van een bedrijfslocatie tot een woningbouwlocatie. Beoogd wordt om hier 32 woningen te realiseren. De voormalige agrarische bedrijfswoning wordt omgezet naar een reguliere burgerwoning en het bedrijfsgebouw wordt gesloopt. Omdat de voorgenomen ontwikkeling de realisatie van 32 woningen betreft, is een toename aan stikstofuitstoot te verwachten. Een toename van stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied is niet uit te sluiten. Een uit te voeren AERIUS-berekening voor de aanleg- en de gebruiksfase dient uit te wijzen of er een toename van stikstofdepositie plaatsvindt.

Natura 2000- overige effecten (licht, geluid, trillingen)
Gelet op de aard van de ontwikkeling, het effectbereik en de ruime afstand tot Natura 2000-gebieden, zijn negatieve effecten door licht, geluid en trillingen op voorhand uit te sluiten.

6.2 Natuurnetwerk Brabant/ Ecologische Hoofdstructuur

Uit de onderstaande uitsnede uit het Natuurbeheerplan van de provincie Brabant blijkt dat het meest nabijgelegen gebied aangeduid als Natuurnetwerk Brabant ligt op een afstand van 275 meter ten zuiden van het plangebied. Het betreft de beek de Leijgraaf met natuurbeheertype N03.01 Beek en Bron.

Figuur 4. Ligging plangebied (blauw omkaderd) t.o.v. Natuur Netwerk Brabant (gekleurde vlakken). *Bron: https://noord-brabant.maps.arcgis.com/apps*

In of in de directe nabijheid van een NNB-gebied zijn geen ontwikkelingen toegestaan die de 'wezenlijke kenmerken of waarden' aantasten. De Omgevingsverordening Noord-Brabant 2024 stelt dat als een omgevingsplan gelegen buiten het Natuurnetwerk Brabant leidt tot een aantasting van de wezenlijke ecologische waarden en kenmerken van het Natuurnetwerk Brabant, negatieve effecten waar mogelijk worden beperkt en/of worden gecompenseerd.
Het plangebied ligt op ruime afstand van het Natuurnetwerk Brabant. Gezien de aard van de voorgenomen plannen zullen de omgevingscondities redelijkerwijs gelijk blijven, waardoor de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN niet worden aangetast.

6.3 Houtopstanden

Met de beoogde herontwikkeling worden geen bomen gekapt. Regelgeving uit afd. 11.3 Bal Ow of gemeentelijke regelgeving is niet van toepassing.

7. SAMENVATTING EN CONCLUSIE (Toetsing aan de Omgevingswet)

BESCHERMDE SOORTEN

Vogels beschermd op grond van de Vogelrichtlijn art.11.37 Bal

Categorie 1-4 vaste verblijfplaatsen in gebouwen en bomen

In het te slopen bedrijfsgebouw en de plastic tunnelkas zijn geen jaarrond beschermde nesten aanwezig. Huismussen nestelen in de bedrijfswoning. De bedrijfswoning blijft gehandhaafd. Er is geen sprake van verlies aan functioneel leefgebied voor huismussen. De steenuil komt voor in de omgeving. Vaste rust- en verblijfplaatsen binnen het plangebied zijn niet aanwezig. Ook is geen sprake van verlies van functionele leefomgeving (foerageergebied). Aanbevolen wordt om de landschappelijke inpassing in het nieuwe plan af te stemmen op verbetering/uitbreiding van steenuilenleefgebied.

Binnen het plangebied zijn geen jaarrond beschermde nesten in bomen aanwezig. In de solitaire eik op de zuidrand van het perceel bevindt zich het nest van een zwarte kraai. (cat. 5 nest). De zomereik blijft behouden. Geschikte holtebomen voor cat. 5 soorten zijn niet aanwezig.

Overige vogelrichtlijnsoorten

Het plangebied vormt nestgelegenheid en foerageergebied voor algemene vogelsoorten met een éénmalig nest. Met de beoogde ontwikkeling wordt de kwekerij geruimd. In de groene omgeving zijn voldoende alternatieven beschikbaar.

Europees beschermde soorten op grond van de Habitatrichtlijn art. 11.46 Bal

Vleermuizen: vliegroutes en foerageergebied

Binnen het plangebied zijn geen lijnvormige (groen)structuren aanwezig die mogelijk functioneren als belangrijke vlieg- of foerageerroute. Het plangebied vormt foerageergebied van redelijke kwaliteit. Alle groenstructuren in de kwekerij worden verwijderd waardoor jaagmogelijkheden voor vleermuizen afnemen. In de omgeving zijn voldoende alternatieven van goede kwaliteit. Door het aanplanten van groenstructuren in het nieuwe plan (bij voorkeur inheems) zullen foerageermogelijkheden wederom versterkt worden.

Vleermuizen: verblijfplaatsen in gebouwen en bomen

De bedrijfswoning biedt mogelijkheden voor vleermuisverblijfplaatsen. De bedrijfswoning blijft in de huidige vorm gehandhaafd. In het te slopen bedrijfsgebouw kunnen gelet op constructie en de gebruikte materialen, vleermuisverblijfplaatsen redelijkerwijs uitgesloten worden. Gebufferde plekjes met een stabiel (micro)klimaat ontbreken.

Binnen het plangebied zijn geen potentiële vleermuisbomen aanwezig.

Overige habitatrichtlijnsoorten

Wegens het ontbreken van specifieke habitatvereisten kan aanwezigheid van overige strikt beschermde habitatrichtlijnsoorten worden uitgesloten.

Nationaal beschermde/Andere soorten art. 11.54 Bal

Op basis van het veldbezoek kan het voorkomen van landzoogdieren met jaarrond beschermde verblijfplaatsen worden uitgesloten. Het plangebied biedt uitsluitend leefgebied voor een aantal landzoogdieren waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. Hiervoor geldt ten aller tijden de algemene en de specifieke zorgplicht uit de Omgevingswet. Voor maatregelen ter naleving van de zorgplicht voor vrijgestelde soorten zie hoofdstuk 8 pagina 28 onder ‘Voorzorgsmaatregelen’.

BESCHERMDE GEBIEDEN

Natura 2000-gebied
Stikstofdepositie
Natura 2000-gebieden liggen op ruime afstand van meer dan 17 kilometer van het plangebied.
Met een Aerius-berekening kan worden aangetoond, dan wel worden uitgesloten of de plannen mogelijk negatieve effecten veroorzaken op stikstofgevoelige natuur.
Natura 2000- overige effecten (licht, geluid, trillingen)
Gezien de aard en de omvang van de beoogde ontwikkeling, het effectbereik en de ruime afstand tot Natura 2000-gebieden, zijn negatieve overige effecten uit te sluiten.

Natuurnetwerk Brabant
Het plangebied ligt op een afstand 275 meter van het meest nabijgelegen NNB-gebied.
De beoogde plannen zullen niet leiden tot aantasting van wezenlijke kenmerken of waarden van het NNB-gebied.

Houtopstanden
Met de beoogde herontwikkeling worden geen bomen gekapt. De zomereik op de zuidelijke perceelsgrens staat op de kaart Monumentale bomen Bernheze en heeft de status 'Beeldbepalend'.

EINDCONCLUSIE:

- **Met de herontwikkeling van de locatie Oude Veghelsedijk 16 in Vorstenbosch gaan geen beschermde natuurwaarden verloren en worden geen verbodsbepalingen/vergunningplichtige handelingen uit de Omgevingswet overtreden.**

- **Nadere onderzoeken zijn niet noodzakelijk.**

- **De voorzorgsmaatregelen voor vogels algemeen en de algemene/ specifieke zorgplicht voor vrijgestelde soorten (zie hoofdstuk 8 blz. 28) dienen te worden opgevolgd.**

8. VOORZORGSMAATREGELEN

Vogels algemeen
Gedurende de werkzaamheden moet rekening gehouden worden met broedende vogels.
Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot half juli. Echter voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Ow. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Het is verboden om nesten van broedende vogels te beschadigen of te vernietigen. Wanneer de bouwwerkzaamheden buiten het broedseizoen opgestart worden (februari) en doorlopen tot in het broedseizoen, kan verstoring worden voorkomen door continu door te werken en de werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil te leggen. Op deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in, of in de naaste omgeving waar gewerkt wordt.

Toepassing Algemene zorgplicht voor vrijgestelde soorten
Het plangebied vormt leefgebied voor een enkele landzoogdieren en amfibieën waarvoor een vrijstelling geldt bij ruimtelijke ontwikkeling. Echter de zorgplicht is wel altijd van kracht. Voor toepassing van de zorgplicht is onderstaande maatregel van belang;

- De opruimwerkzaamheden dienen bij voorkeur handmatig te gebeuren.
- Voor kleine zoogdieren dienen veilige vluchtwegen geboden te worden. De werkrichting dient daarbij dusdanig gekozen te worden dat vluchtende dieren niet gehinderd worden in het kiezen van een juiste vluchtrichting.

AANBEVELING

Tips voor uitbreiding leefgebied voor steenuil en kerkuil
Aanbevolen wordt om de landschappelijke inpassing binnen het nieuwe plan zoveel mogelijk af te stemmen op het (steen)uilenleefgebied.
De landschappelijke inpassing kan worden afgestemd door onder meer jaarrond voldoende voedselaanbod te creëren en geschikte schuilplekken aan te leggen.
Enkele te nemen maatregelen:

- zorgen voor kortgrazige percelen schapen- of paardenweitjes in de directe omgeving
- aanplanten van een hoogstamfruitboomgaard en struiken of bomen die vruchten dragen
- aanleggen van een poel
- aanleg *knotboomsingels of struwelen, het aanbrengen van takkenhopen
- zorgen voor zit- en uitkijkposten

- *de regionale uilenwerkgroep heeft aangeboden om medewerking te verlenen voor de aanleg van bijv. een knotwilgenrij.

9. GERAADPLEEGDE BRONNEN

Literatuur

- Broekhuizen, S., K. Spoelstra. J.N.M.Thissen, K.J. Canters & J.C. Buys 2016. Atlas van de Nederlandse zoogdieren.
- Creemers, R.M.C.& J.J.C.W. van Delft 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland.
- Natuur in de Omgevingswet, januari 2024. C. Backes, L. Boerema, A. Freriks, R. Frins, T. van Hattum, F. Onrust en F.Warendorf.
- SOVON broedvogelonderzoek Nederland 2018. Vogelatlas van Nederland. Broedvogels, wintervogels en 40 jaar verandering.
- Veldgids Vleermuizen van Europa, Christian Dietz & Andreas Kiefer 2017.

Internetsites

- www.bernheze.nl
- https://florafaunaverkenner.nl/
- https://www.bij12.nl/kennisdocumenten/
- https://iplo.nl/
- www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/omgevingswet/
- www.verspreidingsatlas.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1 BESCHERMDE SOORTEN VOGELRICHTLIJN

Onder dit beschermingsregime vallen de Europees beschermde soorten als bedoeld in art.11.37 Bal van de Omgevingswet.

Vogels met vaste verblijfplaatsen
De Vogelrichtlijn onderscheidt de volgende categorieën beschermde vaste verblijfplaatsen:
Nesten van vogelsoorten van categorie 1 t/m 4 zijn jaarrond beschermd, de nesten van soorten in categorie 5 zijn beschermd als er onvoldoende alternatieven zijn.

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats.
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen.
5. Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen. Deze zijn buiten het broedseizoen niet beschermd. Categorie 5-soorten zijn wel jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Indien dit het geval is, is een omgevingscheck benodigd.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Vogels	steenuil	Athene noctua	Categorie 1
Vogels	gierzwaluw	Apus apus	Categorie 2
Vogels	huismus	Passer domesticus	Categorie 2
Vogels	roek	Corvus frugilegus	Categorie 2
Vogels	grote gele kwikstaart	Motacilla cinerea	Categorie 3
Vogels	kerkuil	Tyto alba	Categorie 3
Vogels	oehoe	Bubo bubo	Categorie 3
Vogels	ooievaar	Ciconia ciconia	Categorie 3
Vogels	slechtvalk	Falco peregrinus	Categorie 3
Vogels	boomvalk	Falco subbuteo	Categorie 4
Vogels	buizerd	Buteo buteo	Categorie 4
Vogels	havik	Accipiter gentilis	Categorie 4
Vogels	ransuil	Asio otus	Categorie 4
Vogels	sperwer	Accipiter nisus	Categorie 4
Vogels	wespendief	Pernis apivorus	Categorie 4

Vogels	zwarte wouw	Milvus migrans	Categorie 4
Vogels	blauwe reiger	Ardea cinerea	Categorie 5
Vogels	boerenzwaluw	Hirundo rustica	Categorie 5
Vogels	bonte vliegenvanger	Ficedula hypoleuca	Categorie 5
Vogels	boomklever	Sitta europaea	Categorie 5
Vogels	boomkruiper	Certhia brachydactyla	Categorie 5
Vogels	bosuil	Strix aluco	Categorie 5
Vogels	brilduiker	Bucephala clangula	Categorie 5
Vogels	draaihals	Jynx torquilla	Categorie 5
Vogels	eidereend	Somateria mollissima	Categorie 5
Vogels	ekster	Pica pica	Categorie 5
Vogels	gekraagde roodstaart	Phoenicurus phoenicurus	Categorie 5
Vogels	glanskop	Parus palustris	Categorie 5
Vogels	grauwe vliegenvanger	Muscicapa striata	Categorie 5
Vogels	groene specht	Picus viridis	Categorie 5
Vogels	grote bonte specht	Dendrocopos major	Categorie 5
Vogels	hop	Upupa epops	Categorie 5
Vogels	huiszwaluw	Delichon urbicum	Categorie 5
Vogels	ijsvogel	Alcedo atthis	Categorie 5
Vogels	kleine bonte specht	Dendrocopos minor	Categorie 5
Vogels	kleine vliegenvanger	Ficedula parva	Categorie 5
Vogels	koolmees	Parus major	Categorie 5
Vogels	kortsnavelboomkruiper	Certhia familiaris macrodactyla	Categorie 5
Vogels	oeverzwaluw	Riparia riparia	Categorie 5
Vogels	pimpelmees	Parus caeruleus	Categorie 5
Vogels	raaf	Corvus corax	Categorie 5
Vogels	ruigpootuil	Aegolius funereus	Categorie 5
Vogels	spreeuw	Sturnus vulgaris	Categorie 5
Vogels	tapuit	Oenanthe oenanthe	Categorie 5
Vogels	torenvalk	Falco tinnunculus	Categorie 5
Vogels	zeearend	Haliaeetus albicilla	Categorie 5
Vogels	zwarte kraai	Corvus corone	Categorie 5
Vogels	zwarte mees	Periparus ater	Categorie 5
Vogels	zwarte roodstaart	Phoenicurus ochruros	Categorie 5
Vogels	zwarte specht	Dryocopus martius	Categorie 5

BIJLAGE 2 BESCHERMDE SOORTEN HABITATRICHTLIJN

(NIET VOGELS) Onder dit beschermingsregime vallen de Europees beschermde soorten bedoeld in art. 11.46 Bal van de Omgevingswet.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Sporenplanten-bladmossen	geel schorpioenmos	Hamatocaulis vernicosus	Bern I
Sporenplanten-bladmossen	tonghaarmuts	Orthotrichum rogeri	Bern I
Sporenplanten-varens	kleine vlotvaren	Salvinia natans	Bern I
Zaadplanten	liggende raket	Sisymbrium supinum	Bern I
Zaadplanten	drijvende waterweegbree	Luronium natans	Bern I, HR IV
Zaadplanten	groenknolorchis	Liparis loeselii	Bern I, HR IV
Zaadplanten	kruipend moerasscherm	Apium repens	Bern I, HR IV
Zaadplanten	zomerschroeforchis	Spiranthes aestivalis	Bern I, HR IV
Insecten-dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Euphydryas aurinia ssp. aurinia	Bern II
Insecten-haften	oeveraas	Palingenia longicauda	Bern II
Insecten-libellen	mercuurwaterjuffer	Coenagrion mercuriale ssp. mercuriale	Bern II
Zoogdieren-zeezoogdieren	walrus	Odobenus rosmarus ssp. rosmarus	Bern II
Reptielen	dikkopschildpad	Caretta caretta	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	kemp's zeeschildpad	Lepidochelys kempii	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	lederschildpad	Dermochelys coriacea	Bern II, Bon I, HR IV
Reptielen	soepschildpad	Chelonia mydas	Bern II, Bon I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	bultrug	Megaptera novaeangliae	Bern II, Bon I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone vinvis	Balaenoptera physalus	Bern II, Bon I, HR IV
Amfibiëen	boomkikker	Hyla arborea ssp. arborea	Bern II, HR IV
Amfibiëen	geelbuikvuurpad	Bombina variegata ssp. variegata	Bern II, HR IV
Amfibiëen	heikikker	Rana arvalis ssp. arvalis	Bern II, HR IV
Amfibiëen	kamsalamander	Triturus cristatus	Bern II, HR IV
Amfibiëen	knoflookpad	Pelobates fuscus ssp. fuscus	Bern II, HR IV
Amfibiëen	rugstreeppad	Bufo calamita	Bern II, HR IV
Amfibiëen	vroedmeesterpad	Alytes obstetricans ssp. obstetricans	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	apollovlinder	Parnassius apollo	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	boszandoog	Lopinga achine	Bern II, HR IV

Insecten-dagvlinders	donker pimpernelblauwtje	Maculinea nausithous	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	grote vuurvlinder	Lycaena dispar ssp. batava	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	pimpernelblauwtje	Maculinea teleius	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	tijmblauwtje	Maculinea arion	Bern II, HR IV
Insecten-dagvlinders	zilverstreephooibeestje	Coenonympha hero	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	brede geelrandwaterroofkever	Dytiscus latissimus	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	gestreepte waterroofkever	Graphoderus bilineatus	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	juchtleerkever	Osmoderma eremita	Bern II, HR IV
Insecten-kevers	vermiljoenkever	Cucujus cinnaberinus	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	bronslibel	Oxygastra curtisii	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gaffellibel	Ophiogomphus cecilia	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	gevlekte witsnuitlibel	Leucorrhinia pectoralis	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	groene glazenmaker	Aeshna viridis	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	noordse winterjuffer	Sympecma annulata ssp. braueri	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	oostelijke witsnuitlibel	Leucorrhinia albifrons	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	rivierrombout	Gomphus flavipes ssp. flavipes	Bern II, HR IV
Insecten-libellen	sierlijke witsnuitlibel	Leucorrhinia caudalis	Bern II, HR IV
Insecten-nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Proserpinus proserpina	Bern II, HR IV
Reptielen	gladde slang	Coronella austriaca ssp. austriaca	Bern II, HR IV
Reptielen	muurhagedis	Podarcis muralis ssp. brongniardii	Bern II, HR IV
Reptielen	zandhagedis	Lacerta agilis ssp. agilis	Bern II, HR IV
Vissen	steur	Acipenser sturio	Bern II, HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	hamster	Cricetus cricetus ssp. canescens	Bern II, HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	otter	Lutra lutra ssp. lutra	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	baardvleermuis	Myotis mystacinus ssp. mystacinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	bechsteins vleermuis	Myotis bechsteini	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	bosvleermuis	Nyctalus leisleri ssp. leisleri	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	brandts vleermuis	Myotis brandti ssp. brandti	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	franjestaart	Myotis nattereri	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	gewone grootoorvleermuis	Plecotus auritus ssp. auritus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grijze grootoorvleermuis	Plecotus austriacus ssp. austriacus	Bern II, HR IV

Zoogdieren-vleermuizen	grote hoefijzerneus	Rhinolophus ferrumequinum ssp. ferrumequinum	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	grote rosse vleermuis	Nyctalus lasiopterus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	ingekorven vleermuis	Myotis emarginatus ssp. emarginatus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	kleine dwergvleermuis	Pipistrellus pygmaeus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	kleine hoefijzerneus	Rhinolophus hipposideros ssp. hipposideros	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	laatvlieger	Eptesicus serotinus ssp. serotinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	meervleermuis	Myotis dasycneme	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	mopsvleermuis	Barbastella barbastellus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	noordse vleermuis	Eptesicus nilssoni ssp. nilssoni	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	rosse vleermuis	Nyctalus noctula ssp. noctula	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	ruige dwergvleermuis	Pipistrellus nathusii	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	tweekleurige vleermuis	Vespertilio murinus ssp. murinus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	vale vleermuis	Myotis myotis ssp. myotis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	watervleermuis	Myotis daubentoni ssp. daubentoni	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	bruinvis	Phocoena phocoena ssp. phocoena	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	dwergpotvis	Kogia breviceps	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gestreepte dolfijn	Stenella coeruleoalba	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone dolfijn	Delphinus delphis	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone spitsdolfijn	Mesoplodon bidens	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	grijze dolfijn	Grampus griseus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	kleine zwaardwalvis	Pseudorca crassidens	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	narwal	Monodon monoceros	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	orca	Orcinus orca	Bern II, HR IV

Zoogdieren-zeezoogdieren	tuimelaar	Tursiops truncatus ssp. truncatus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witflankdolfijn	Lagenorhynchus acutus	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witsnuitdolfijn	Lagenorhynchus albirostris	Bern II, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	noordse vinvis	Balaenoptera borealis	Bon I, HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	potvis	Physeter catodon	Bon I, HR IV
Amfibiëen	poelkikker	Pelophylax lessonae	HR IV
Vissen	houting	Coregonus oxyrinchus	HR IV
Weekdieren	bataafse stroommossel	Unio crassus	HR IV
Weekdieren	platte schijfhoren	Anisus vorticulus	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	bever	Castor fiber ssp. albicus	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	hazelmuis	Muscardinus avellanarius	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	lynx	Lynx lynx ssp. lynx	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	noordse woelmuis	Microtus oeconomus ssp. arenicola	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wilde kat	Felis silvestris ssp. silvestris	HR IV
Zoogdieren-landzoogdieren	wolf	Canus lupus lupus	HR IV
Zoogdieren-vleermuizen	gewone dwergvleermuis	Pipistrellus pipistrellus	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	butskop	Hyperoodon ampullatus	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	dwergvinvis	Balaenoptera acutorostrata	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	griend	Globicephala melas	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	spitsdolfijn van gray	Mesoplodon grayi	HR IV
Zoogdieren-zeezoogdieren	witte dolfijn	Delphinapterus leucas	HR IV

BIJLAGE 3 BESCHERMDE NATIONALE SOORTEN ‘ANDERE SOORTEN’

Soorten dieren en planten van nationaal belang staan in de opsomming hierna. De soorten zijn van nationaal belang:

- omdat ze bedreigd of ernstig bedreigd zijn in Nederland (en ook voorkomen op rode lijsten)
- vanwege hun intrinsieke waarde
- vanwege maatschappelijke opvattingen

Onder dit beschermingsregime vallen de nationaal beschermde soorten als bedoeld in bijlage IX Bal van de Omgevingswet.

Soortgroep	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Bescherming
Amfibiëen	alpenwatersalamander	Mesotriton alpestris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Amfibiëen	vinpootsalamander	Lissotriton helveticus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Amfibiëen	vuursalamander	Salamandra salamandra	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	aardbeivlinder	Pyrgus malvae	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	bosparelmoervlinder	Melitaea athalia	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	bruin dikkopje	Erynnis tages	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	bruine eikenpage	Satyrium ilicis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	duinparelmoervlinder	Argynnis niobe	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	gentiaanblauwtje	Maculinea alcon	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	grote parelmoervlinder	Argynnis aglaja	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	grote vos	Nymphalis polychloros	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	grote weerschijnvlinder	Apatura iris)	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	iepenpage	Satyrium w-album	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Insecten-dagvlinders	kleine heivlinder	Hipparchia statilinus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	kleine ijsvogelvlinder	Limenitis camilla	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	kommavlinder	Hesperia comma	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	sleedoornpage	Thecla betulae	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	spiegeldikkopje	Heteropterus morpheus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	veenbesblauwtje	Plebejus optilete	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	veenbesparelmoervlinder	Boloria aquilonaris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	veenhooibeestje	Coenonympha tullia	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	veldparelmoervlinder	Melitaea cinxia	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-dagvlinders	zilveren maan	Boloria selene	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-kevers	vliegend hert	Lucanus cervus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	beekrombout	Gomphus vulgatissimus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	bosbeekjuffer	Calopteryx virgo	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	donkere waterjuffer	Coenagrion armatum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	gevlekte glanslibel	Somatochlora flavomaculata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	gewone bronlibel	Cordulegaster boltonii	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	hoogveenglanslibel	Somatochlora arctica	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Insecten-libellen	kempense heidelibel	Sympetrum depressiusculum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Insecten-libellen	speerwaterjuffer	Coenagrion hastulatum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Kreeftachtigen	europese rivierkreeft	Astacus astacus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Reptielen	adder	Vipera berus ssp. berus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Reptielen	hazelworm	Anguis fragilis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Reptielen	levendbarende hagedis	Zootoca vivipara	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Reptielen	ringslang	Natrix natrix	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	beekdonderpad	Cottus rhenanus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	beekprik	Lampetra planeri	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	elrits	Phoxinus phoxinus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	gestippelde alver	Alburnoides bipunctatus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	grote modderkruiper	Misgurnus fossilis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Vissen	kwabaal	Lota lota	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	boommarter	Martes martes	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	bunzing	Mustela putorius	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	damhert	Dama dama	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	das	Meles meles	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Zoogdieren-landzoogdieren	edelhert	Cervus elaphus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	eekhoorn	Sciurus vulgaris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	eikelmuis	Eliomys quercinus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	grote bosmuis	Apodemus flavicollis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	hermelijn	Mustela erminea	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	molmuis	Arvicola scherman	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	steenmarter	Martes foina	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	veldspitsmuis	Crocidura leucodon	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	wezel	Mustela nivalis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-landzoogdieren	waterspitsmuis	Neomys fodiens	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-zeezoogdieren	gewone zeehond	Phoca vitulina	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zoogdieren-zeezoogdieren	grijze zeehond	Halichoerus grypus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Sporenplanten-varens	blaasvaren	Cystopteris fragilis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Sporenplanten-varens	groensteel	Asplenium viride	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Sporenplanten-varens	schubvaren	Ceterach officinarum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	akkerboterbloem	Ranunculus arvensis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	akkerdoornzaad	Torilis arvensis	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Zaadplanten	akkerogentroost	Odontites vernus subsp. vernus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	beklierde ogentroost	Euphrasia rostkoviana	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	berggamander	Teucrium montanum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	bergnachtorchis	Platanthera montana	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	blauw guichelheil	Anagallis arvensis subsp. foemina	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	bokkenorchis	Himantoglossum hircinum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	bosboterbloem	Ranunculus polyanthemos subsp. nemorosus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	bosdravik	Bromopsis ramosa subsp. benekenii	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	brave hendrik	Chenopodium bonus-henricus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	brede wolfsmelk	Euphorbia platyphyllos	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	breed wollegras	Eriophorum latifolium	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	bruinrode wespenorchis	Epipactis atrorubens	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	dennenorchis	Goodyera repens	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	dreps	Bromus secalinus	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	echte gamander	Teucrium chamaedrys subsp. germanicum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	franjegentiaan	Gentianella ciliata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	geelgroene wespenorchis	Epipactis muelleri	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Zaadplanten	geplooide vrouwenmantel	Alchemilla subcrenata	Andere soorten bijlage IX bal
Zaadplanten	getande veldsla	Valerianella dentata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	gevlekt zonneroosje	Tuberaria guttata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	glad biggenkruid	Hypochaeris glabra	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	gladde zegge	Carex laevigata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	groene nachtorchis	Coeloglossum viride	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	groot spiegelklokje	Legousia speculum-veneris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	grote bosaardbei	Fragaria moschata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	grote leeuwenklauw	Aphanes arvensis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	honingorchis	Herminium monorchis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kalkboterbloem	Ranunculus polyanthemos subsp. polyanthemoides	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kalketrip	Centaurea calcitrapa	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	karthuizeranjer	Dianthus carthusianorum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	karwijselie	Selinum carvifolia	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kleine ereprijs	Veronica verna	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kleine schorseneer	Scorzonera humilis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kleine wolfsmelk	Euphorbia exigua	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Zaadplanten	kluwenklokje	Campanula glomerata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	knollathyrus	Lathyrus linifolius	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	knolspirea	Filipendula vulgaris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	korensla	Arnoseris minima	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kranskarwij	Carum verticillatum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	kruiptijm	Thymus praecox	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	lange zonnedauw	Drosera longifolia	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	liggende ereprijs	Veronica prostrata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	moerasgamander	Teucrium scordium	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	muurbloem	Erysimum cheiri	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	naakte lathyrus	Lathyrus aphaca	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	naaldenkervel	Scandix pecten-veneris	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	pijlscheefkelk	Arabis hirsuta subsp. sagittata	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	roggelelie	Lilium bulbiferum subsp. croceum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	rood peperboompje	Daphne mezereum	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	rozenkransje	Antennaria dioica	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	ruw parelzaad	Lithospermum arvense	Andere soorten (bijlage IX Bal)

Zaadplanten	scherpkruid	Asperugo procumbens	Andere soorten (bijlage IXBal)
Zaadplanten	schubzegge	Carex lepidocarpa	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	smalle raai	Galeopsis angustifolia	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	spits havikskruid	Hieracium lactucella	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	steenbraam	Rubus saxatilis	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	stijve wolfsmelk	Euphorbia stricta	Andere soorten (bijlage IX Bal)
Zaadplanten	stofzaad	Monotropa hypopitys	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	tengere distel	Carduus tenuiflorus	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	tengere veldmuur	Minuartia hybrida	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	trosgamander	Teucrium botrys	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	veenbloembies	Scheuchzeria palustris	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	vliegenorchis	Ophrys insectifera	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	vroege ereprijs	Veronica praecox	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	wilde averuit	Artemisia campestris subsp. campestris	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	wilde ridderspoor	Consolida regalis	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	wilde weit	Melampyrum arvense	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	wolfskers	Atropa bella-donna	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	zandwolfsmelk	Euphorbia seguieriana	Andere soorten bijlage IX Bal
Zaadplanten	zinkviooltje	Viola lutea subsp. calaminaria	Andere soorten bijlage IX Bal

BIJLAGE 4 VRIJGESTELDE SOORTEN PER PROVINCIE 01-01-2024

Provincie	Friesland	Groningen	Drenthe	Overijssel	Gelderland	Utrecht	Noord-Holland	Zuid-Holland	Flevoland	Zeeland	Noord-Brabant	Limburg
Soort												
Aardmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bastaardkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bosmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bruine kikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Bunzing						x*		x				x
Dwergmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Dwergspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Egel	x	x	x		x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone bosspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Gewone pad	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Haas	x		x	x	x	x*	x	x	x		x	x
Hermelijn						x*		x				x
Huisspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Kleine watersalamander	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Konijn	x	x	x	x	x	x*	x	x	x		x	x
Meerkikker	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Ondergrondse woelmuis		x	x		x	x	x		x	x	x	x
Ree	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Rosse woelmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Steenmarter	x											(x4)
Tweekleurige bosspitsmuis	x	x	x	x	x	x	x		x	x	x	x
Veldmuis	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Vos	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Wezel		x				x*		x				x
Wild zwijn											x	
Woelrat	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Hazelworm												(x1)
Levendbarende hagedis												(x2)
Eekhoorn												

x = vrijgestelde soort.
(x1) = vrijgesteld in juli t/m september, (x2) = 15 aug t/m 15 okt, (x3) = maart–april en juli t/m november, (x4) = 15 aug t/m feb.
* = vanaf 1 september 2024 niet meer vrijgesteld. Werkzaamheden met een effect op deze soorten zijn vanaf deze datum vergunningplichtig.

Toelichting vrijstelling
De vrijstelling geldt in voor de soorten hierboven genoemd, mits het gaat om handelingen die worden verricht in verband met:
a. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting;
b. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
c. de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
d. bestendig gebruik